

LO TEATRO CATALÀ

PERIÓDICH INDEPENDENT,

DE LITERATURA, ART, NOTICIAS Y ANUNCIS

DESTINAT PRINCIPALMENT À FOMENTAR LO PROGRÉS É INTERESSOS DEL TEATRO DE CATALUNYA

Preus de subscripció	REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ	Preus de cada número
En Barcelona. . . 4 ⁰⁰ ptas. trimestre Fora. . . . . 1 ⁵⁰ » » Artistas d'òpera 25 ⁰⁰ » 1 ^a any. Abonats protectors, una pta. cada mes. Pago adelantat	Diputació, 125, 2. ^{on} , 1. ^{ra} Sucursal pera cartas y avisos: 1. ^a Arxiu líric-dramàtic de don J. Gelabert, Unió, 5, 3. ^{er} , 2. ^{na}	Número corrent. . . . . 10 céntims Id. atrassat. . . . . 15 id. Los abonats protectors tenen dret á dos exemplars de cada número de LO TEATRO CATALÀ, á que 's publiquin noves que 'ls convinga mentres no desdigan de'l setmanari, y á obtenir rebaixa en los preus de 'ls anuncis particulars.

SE 'NS FA JUSTICIA

Aquells que diuen que á Madrid no fan cas de 'ls catalans, se 'n portan xasco.

Precisament ara ab motiu de l'estreno de *Mis Helyett* en lo teatro de la Sarsuela d'aquella vila y cort, s'ha fet de nou patent la simpatía que 'ls madrilenys senten pe'ls fills de Catalunya, alabant las dots d'un empresari català com lo jove D. Joan Elías, fill de nostre bon amic D. Ignasi, propietari de Novedats y Tívoli d'aquí Barcelona, y estenent tals alabansas y aplauso á tots los artistas catalans que aquell té contractats ara á Madrid.

Apropòsit de dita obra, diu aixís un de 'ls mes acreditats periódichs artístichs:

«En efecto; una compañía formada de artistas, todos catalanes ó en su mayoría pisando por vez primera la escena madrileña, interpreta una obra, plagada de grandes dificultades, con una precisión, con una propiedad tan digna de encomio, que á veces supera á las representaciones, por mi tan decantadas, de los teatros extranjeros.

Desde la *mise en scene* su decorado incluido, hasta los mas nimios detalles de una indumentaria apropiada; desde el papel más importante, hasta el simple racionista, todo alcanza una propiedad admirable, un cuidado tan exquisito, que, repito, aventaja en ocasiones á cuanto pude observar en mis frecuentes excursiones allende los Pirineos.

Propiedad en los trajes, propiedad en la pintura de los rostros, formalidad excesiva en los ejecutantes y una naturalidad en la declamación y en la acción tan remarcable, que no ha podido menos de excitar mi admiración á un punto llevada hasta lo inconcebible.

He dicho que en nuestra escena todo se descuida, y la diosa ignorancia impera aún en las empresas de menos monta; pues bien, en la *Miss Helyett*, observase, en primer término, una dirección escrupulosa que fija hasta los movimientos más insignificantes de los artistas, con una precisión matemática que hace las situaciones culminantes de la obra, á modo de esos cuadros plásticos que, á una sola palmada, quedan cambiados en absoluto.

Las escenas son dichas sin precipitación, confusiones ni ecos desacordes, sino con esa naturalidad que en la vida acusan sus multiples manifestaciones. El actor dice, ó canta, cual si la verdad se expusiera en las tablas, y la ficción así presentada desaparece, para convertirse en hecho real y tangible.

Los personajes son elegidos con inteligencia, teniendo en cuenta sus estaturas, sus rostros y hasta su metal de voz; elección de papeles aplicados á aptitudes y condiciones artísticas, físicas y de estética; y así vemos un pastor yankee, estrecho, largo, en singular contraste con una niña diminuta, delgada y que acusa en su rostro la edad que simula. Aquel, con voz llena y dura, y esta, fina y melodiosa.

Un personaje inglés, tipo grotesco encarnado en un artista calmoso, de voz atiplada y gutural, y por este mismo orden el resto de las figuras que en el marco se mueven.

Si aún descendemos en detalles, podemos anotar tambien la propiedad y lujo de los trajes, desde las primeras partes, hasta los simples comparsas, sin ni siquiera olvidar los colores de aquellos y en el servicio escénico no se omite nada, pues hasta en una escena que simula el restaurant de aristócrata balneario, se destaca la figura decorativa del *maitre d'hotel* encarnada en un actor, racionista ó comparsa, irremprochablemente vestido y de físico apropiado.

Tal representación y tal ejecución, es el *desideratum* del arte, y para cerciorarnos de que entre nosotros podía existir, ha sido preciso que una compañía extraña á la localidad, haya venido á probárnoslo.

Luego, repito, mis afirmaciones contrarias tienen su excepcion y llego á convencerme de que si en la escena madrileña no se alcanza la perfección apetecida, en la catalana, que por cierto no conozco, si.

Catalá es l'empresari Sr. Elías, català. l director Sr. Pérez Cabrero, catalans molts de 'ls artistas; de Catalunya procedeix tot lo que constitueix la *mise en scene*. No hi ha dupte, per lo tant, que en Madrid se 'ns fa justicia y que desde 'l moment que la opinió transcrita es la de la premsa y de 'l públich en general, los catalans podem estar satisfets d'aquet nou éxit qu'ha obtingut en *Jocellanos* la empresa catalana qu'allí ha presentat la *Miss Helyett*.

Nostra enhorabona.—P. DE R.

ESTRENOS CATALANS

Romea. — *Llas de foch*, drama en tres actes, original de D. JOAQUIM GOMEZ SALAZAR.

Va tenir dijous aquesta nova producció un èxit regular: la concurrència va escoltarla jàb gust, y si no va entusiasmar-se en cap de sas situacions, va ser perque l' argument, encara que augmenta en interès, decau en varias escenas: perque en altrás se véu la inesperienza de l' autor, y perque la interpretació va languidejar per part d' algú de 'ls principals actors que, no estant prou segur de 'ls parlaments, no va tréurer en l' estreno 'l partit que convenia per' obtenir l' aplauso.

L' assumpto es bastant complicat; pero 'ls recursos de que 's val l' autor a'l desenvoluparlo són de aquells ja vistos en altres dramas, y aixó perjudica á *Llas de foch*, obra que conté per altra part bonicas escenas escrites en magnífichs versos, y típos ben sostinguts com los de *Ramona*, *Antón* y algú altre de 'ls principals.

Lo Sr. Gómez pòt estar content d' aquest estreno, perque son drama proba que ell té condicions per' cultivar la literatura escénica.

L' auditori va demostrarli aixís cridantlo en lo final de 'l segón acte y en lo de l' obra, en que 's va haver de presentar 4 ó 5 vegadas á la escena ab los artistas.

D' aquestos, hem de mencionar com á distingits, las germanas Sras. Clemente y 'ls Srs. Capdevila, Riba y Fuentes.

Novedats. — *A casa l' arcalde ó ¡Ditxós ball de 'ls cotxeros!* quadro de costums barceloninas, original de D. VÍCTOR BROSSA SANGERMÁN.

L' obra de 'l Sr. Brossa vólt ésser un saynete de 'ls de 'l género de Ricardo de la Vega mes que un quadro de costums, y fins ab lo títol lo nostre autor ha volgut imitar á l' autor castellá; es á dir, batejar la obra ab dos noms ben oposats l' un de l' altre.

La trama principal de *A casa l' arcalde ó ¡Ditxós ball de 'ls cotxeros!* casi procedeix tota d' un cambi de cartas que efectúa un municipal ensopit que está á las ordres d' un llauner, arcalde de barri y tinent de veteranos, que vól fer ballar á sa filla ab un y ella vól ballar ab un altre, acabant per quedarse sense l' un ni l' altre.

Intervé en la trama un cotxero enredón y xerrayre que á nostre enténdrer es la figura mes ben dibuixada de la obra y que 'l Sr. Oliva caracteriza perfectament.

Lo saynete en conjunt entreté y abunda en xistes y frases de bona tinta, y encara que es inferior á altres de un autor que tothom coneix, creyem que 'l Sr. Brossa Sangermán seguirá cultivant ab aplauso aquet género de produccions que avuy fan falta en nostre teatro catalá.

La Sra. Ferrer hi fa una criada molt catxonda; la Srta. Sala treu be 'l seu paper; lo Sr. Odena en lo d' arcalde resulta un xich caricaturesch.

Los demás arrodoneixen lo quadro.

En la nit de 'l estreno l' autor signé cridat á las taulas á rebre 'ls aplausos de 'l públich.

J. A.

SIGLE XXIX.

A D. Pompey Gener.

¡Oh societat actual que a l' obrer llensas!
Ta carrera insensata, ¿hónt parará?
A'l mes gran desenvollop de las pensas
y á la aniquilació de 'l sèr humá.

GACETILLAS

de 'l n.º 8578 de «La Nova Ciencia», corresponent a'l día 31 d' Agost de l' any 2874.

«Lo senyor de 'l gran palau que ara 's está construhint en la vía de la Nau, está un gran disgust sufrint.

Ha manat torná 'á desfer la sumptuosa escalinata construhida ab brunyit acer y ab incrustacions de plata.

Tenia cada esgrahó nou centímetros ó deu y temia 'l bon senyó no podé' alsar prou lo peu.»

«Ahí á la tarde, en las obras de la «Sala Universal» varen morir dos manobras aplastats per un cristal.

Lo cristal caigué després de aquell sostre sumptuós; se diu si feya de pés un kilo y mitj, casi dos»

«Pera plantar las acacias a 'l carrer d' Independents, a f' d' evitar desgracias hi ha projectes diferents.

Per' aixecar los plansons que no pót móurer ningú, fa 'l sabi enginyer Miarons un maquineig oportú.»

«En la «Academia Brillant» taeballan per' inventar un nou gas il·luminant, que aquet vell no pót anar.

En los grans establiments que tenen lo nou *Llum-sol* se queixan tots los moments que no hi veuen quant se vól.

La vista de 'l home, ja está tan degenerada, que si més claror no 's fá prest s' haurá de retirá 'á las nou de la vesprada.»

«Los *elixirs* inventats pe 'ls sabis Marx y Guillot quedan desacreditats y sense valor per tot.

La ciencia en pés ja convé en que lo llinatge humá ha donat lo pás darré y que agotat morirá.»

Detúrat, sèr humá, en esta carrera; dóna a 'l ventre aliment y a 'l cap repós, que, entre totas las altrás, la primera es la maquinaria de 'l teu cos.

JOSEPH ALADER.

Reus, 28 Febrer 93.

REVISTA TEATRAL

Teatro de 'l Circo.—Segueix ab la companyia Tani.

Las obras que ha presentat darrerament han merescut la alabansa de 'ls inteligents, perque reuneixen mes condicions per' agradar. Pero ni aixé ni la rebaixa de preus, ha bastat per' augmentar la concurrencia á aqueix bonich teatro.

Creyem que la companyia es acreedora á que 'l públich la afavoreixi, particularment quant posa obras com *D. Pedro del Medina* y *Un matrimonio fra due donne*.

SECCIÓ DE 'L GRACIÓS

EPÍGRAMAS

Lo pobre Climent Ragull
quant surtia de casarse,
no sé com va entrebancarse
que caygué, y 's buydá un ull.
Y aixís, a 'l tractarse ara
de bodas, diu en Climent:
—A mi lo meu casament
me cósta un ull de la cara.

Deya en Félix, lo tronera:
—Jo estimo á la Leonor
ab passió ferma y sincera,
puig ella es mon *prime' amor*.
—Sens dubte, —esclamá en Sever
que escoltava a 'l poca pena—,
déu se' aquet l' amor primér...
de la segona dotzena.

F. ABAD.

—Ep, mestre, veniu aquí!—
á un pagés deya en Badó;
Y aquell, girantse, va dir:
—Per altre 'm pendreu á mí,
puig jo de mestre, no 'n só.

COLABORACIÓ

Tragedia de LA PASSIÓ

(Acabament.)

Nom falta ara sinó ocupar-me del primitiu objecte que m' induí a escriure les anteriors notícies, les quals no he volgut allargar ab exemples que fàcilment pot fersels qualsevol. E tornant a çò que deya al cap damunt, referent al *Misteri de la Passió* que Arnau Greban, escrigué en lo segle XV, compren aquell extensament e prolixa tota la historia de Jesucrist, dividintla en quatre *jornades*, après del corresponent prolech hon l' autor explica la necessitat de la Redempció, no sens haver reclamat abans dels espectadors «amoros silenci.»

E donchs no he sabut resistir la temptació de publicar-ne un parell de fragments, los que he traduït quasi mot a mot e ab la mateixa rima. Són aquests:

1.er

PILAT. Encar' volria jo provar
sil poble desapiadat

s'hauria a la fi sossegat;
o que ell se volgues sustrer.
Donchs, nob'es senyors, jous requer
en amor e ve a amistat
sguardau ab ulls de pietat
lo vostre rey, eus modereu,
e un petit considereu
sa malhuyrada senyoria.
Traulo, e crucificat sia;
puix nos fa mal de lo sguardar.
Res no hi guanyes al demorar,
prevost, vanament fás lo sort;
plus retarts e plus discorts,
plus perllongues e anch se sforça
lo poble de cridar.

EMILIUS.

JEROBOÁ.

MARDOCEUS.

PILAT.

CAYFÁS.

PILAT.

Es força
qu' ell muyra, no hi hà diferir;
e si donchs tu nol fas morir,
be perts en ayal cas lo temps.
Ah, poble! que no mires gens
l' extrem hon és jutge injust
qui condempna un home just.
Tal mort deu home suspesar
e a la balança pesar:
fort cosa és d' hom lo trespas.
Havem de star gayre 'n tal pas?
romandrem més encara hich?
Breument, tu no est pas amich
del Cèsar ni molt cordial
si an est home tan bestial
no dones mort ben exemplar.
Ell s' és fet rey, açò és clar;
e ja qu' ell rey se perfereix,
al nostre Cèsar be fereix:
tu ho sabs millor que qui hic sia.
E per què diferir s' hauria
de jutjar sa mort detestable?
Vet cas terrible e notable!
vet tot lo meu fet abatut:
per no res jom so debatut
per aquest home a defendre:
e tant tem jol Cèsar ofendre,
que nol gose desobeir.
Axim convé a ell svahir
iutjantlo, sia tort o dret;
altrament perdre he mandret... (1)
Donchs, amichs meus, a fervos pler
convé ayal jutjament fer;
però vull ans lavar mes màns,
segons costum és dels Romans
qui han tal usatge practicat
en senyal de mundicitat:
e meues màns be puch lavar,
car a sa mort jo no hi pren part
ni hi so consentint ni adherent.
Barraquí!

BARRAQUÍ.

PILAT.

BARRAQUÍ.

PILAT.

Meu sir reverent,
què és lo qu' á vos plau haver?
Metràs ayga en lo pitxer,
pren bacina, axugamans,
e açò fet, pendré aygamans;
dónat brasa, abreuja tost.
Veusho tot prest, oh sir prevost:
ara laveuvos sens atany
(Acistava Pilat les màns)
Senyors, bem tinch jo com a strany,
e mon coratge net se sent
de la mort d' aquest innocent
home just a qui inmoleu.
Per tant, mirau açò queus feu:
en lavant me jom trich de sobre
tota sa sanch ab quèus encobre:
men tinch per innocent é munde.

2.^{on}

JESUS.

Mulier, ecce filius meus:
Oh! hajats cor e paciencia bona,
lexats lo dol: si de mort so ates
prenets de grat lo fill que yo vos done,
vostre nebot, qui de vostra persona
curarà bé après mon greu trespas.
Prenetsla, Joan; vostra mayre çò ordona,
Servitsla, be, no la desamparats.

(1) Perdre mà (lo sitial).

S. JOAN.

Ah las! cant yo mir aytal cars,
mon Mestre e benigne Senyor,
vos a mi feyts molt gran honor
de mi axí recomanar
vostra mayre, e mi ordonar
per mayre e mestressa la tingue.
Ja Deus no vulla me sdevingue
que ma mayre e cara mea Dona
per tota res yo abandone:
volenters l'acompanyaré
e per ma mayre la tendré,
no obstant que yo no sia digne
que dama tan sancta e benigne
sia sotsmesa a ma guarda.
Oh lo meu Mestre, cant yo sguarde
vostra mort sens qualqu' avantguarda
prenme mort greu,
ni assats svahirme no preu (1)
cant aquest fals poble Juheu
envejos crida,
volentvos huy tlòler la vida
sens haver la mort desservida,
d'hon vostra mayre
porta aflicció tan racayre
que no la veu hom de bonayre
sens desconort
E encara parme ben fort
que per donarli yo conort
vos m' hajats pres,
qui so de dolor tant oppres,
que no sé en quin races
traer mi puegue.

ALI-BEN-NOAB-TUN.

SECCIÓ DE 'L PIROTÉCNICH

Lo mestre compositor Sr. Pedrell, ha vist *confirmat* lo fallo que cinch mestres d' aquí donaren á son treball sinfónich, titulat: *Lo cant de la montanya*.

S' ha fet sentir en l' últim concert que doná la societat que dirigeix lo mestre Mancinelli á Madrid, y... ha obtingut fiasco.

De la *confirmació* n' han surtit descalabrats los senyors de 'l Jurat.

Ho sento; pero... ¡Paciencia, señores; más podía ser!

LO POLVORISTA.

REPERTORI DE FORA

Arenys de Munt, 5 de Mars.

Estimat Director: Mòlt espay necessitaria per donar compte de la última funció posada en lo teatro Cervantes d' aquesta població. Serè lo mes breu possible. Las obras fóren *Joan Blancas* y *A la prevención*: la execució de 'l drama va ser pessima, contribuhinhi en part la senyora Julias: se coneixia que no havia vist l' exemplar. Los aficionats se veyá que no havian estudiat sos respectius papers. Sentim de cor que uns joves tan estudiosos en varias funcions, s' hajin deixat d' aquesta manera; aixís es qu' esperem que 's posarán en lo lloch que 'ls correspon en la funció de 'l dia de Pasqua.

Aixís mateix crech un deber fer notar que dos de 'ls aficionats que prengueren part per primera vegada, 's veyá que havian estudiat y procuraban ferho bé, essent aquets los joves A. Pagés y S. Cadellans. Respecte á la pessa, vá surtir bastant bé pe 'ls Srs. Riera, Gubert y Soler, que lograren fer pasar, bastant lo mal humor del públich.—J. P. C.

Arenys de Mar 7 de Mars.

En l' Ateneo 's posá diumenje *Batalla de Reynas*, *Fi de festa* y *L' amor es cego*. De 'l desempenyo, la

(1) Ni estim que m' esvasesca prou. En frances *esbayr*.

Srta. Planas mólt bé; secundantla dignament los Srs Xena, Farrarons, Altés y Sarratosa. A la Sra. Martínez li recomanem que un' altra vegada estudihi millor lo seu paper, En lo teatro Principal tingué ll ch lo mateix dia una funció en honor de 'l immortal Zorrilla que 's vegé poch concorreguda, degut potsé' á la falta de publicitat.

Lo Sr. Yo en l' últim N.º de «El Teléfono» s' entreté criticant la sintaxis d' un escrit publicat per lo «Círculo Moral», tractant de ferir á algunas personalitats de aquesta vila. Verdaderament p'era qui té la sintaxis, ¡ay! la teulada tant de vidre com la de 'l Sr. Yo, resulta un exercici bastant perillós lo de tirar pedras á la casa de 'l vehí. A l' autor de 'l escrit criticat per lo Sr. Yo, déu tenirlo sens cuidado veure 's repres per una *eminencia* literaria que desde las columnas de «El Teléfono» aboleteja sens compassió totas las reglas gramaticals, maltracta sens pietat la hermosa llengua de Cervantes y falta descaradament á la vritat insertant *sueños* com los que se refereixen a 'ls Srs. Andrisi. y á las *fábricas de punto*. (sic)

De 'l mateix modo, á las dignas personas, á qui 'l Sr. Yo tracta de molestar, déu tenirlos també sens cap classe de cuidado, puig de sobras sab tothom que sa reputació sens mácula está mólt per demunt de l' estatura de 'l Sr. Yo.

Continuant «El Teléfono» lo camí que ha seguit fins ara, de censurar tets que encar que fossin certs no poden entrar dins lo terreno de la crítica (puig pertanyen per complet á interioritats de la vida privada), continuant aixís, es opinió general que no conseguira ni de mólt lluny los fins que 's proposa, logrant tan sols augmentar lo despreci ab que tothom califica sa conducta.

Y hasta otra Sr. Yo,
pues que si tanto me apura,
de mi conducta futura
responderá V.; yo no. —F.

Vilafranca de 'l Panadés 6 de Mars.

Dijous y diumenje últims respectivament en los teatros «Centro de la Unión» y «Tivoli Vilafrañqués» s' hi representá la sarsuela *El Rey que rabió* que sigué ben rebuda de nostre públich. La interpretació que li va cabrer fou bona, en especial per la Srta. Simó, las Sras. Magester, Miquel, y Paniagua y 'ls Srs. Bosch, Flaquer, Querol, Segalá, Cebrian y Peral. Una observació a 'l encarregat de la tramoya: ¿no podria fer de manera que 'l públich no percibís els cops de martell, durant la representació d' una obra?

Descuidaba dir que la orquesta fou aumentada.

En lo «Centro de la Unión» va tenir lloch la representació de *Torear por lo fino*, *Carmela* y *El teatro nuevo*, que 'ls hi va cabrer una bona interpretació. No obstant, varem observar en *Carmela* certa exageració en lo Sr. Querol desempenyant *D. José*. La Srta. Simó be en son paper de protagonista, a l' igual q e la Sra. Paniagua en lo de *Micaela*.—ENRICH MESTRES Y F.

Vilanova y Geltrú 7 de Mars.

Vaja, que en lo teatro Principal se toleran unas ridiculas, que n' hi ha per llogarti... patatas.

Diuenge va donars'hi una *funció* (fins me fa vergonya 'l dirho) que, apesar de ser exajerat lo preu de la entrada, no 's podia presenciar de fástich.

¡Oh! y lo cas encara no está en desdenyar a 'ls interpres; lo que no puch consentir de cap modo, es alló de que durant la representació de *Toros de puntas*, algú 's permetés ab tota tranquilat y comoditat a presenciar la funció a l' mitj de la escena ó siga per una obertura de la decoració, que donaba frente al auditori.

Jo, la vritat, si arribo á tenir un parell ó tres de patatas solzament, las hi *remeto* directament.

Lo públich va surtir completament aburrit.

Pero senyors, ¿s' han proposat convertir los teatros en corrales?—JAUME BALAGUER.

En lo teatret de la societat «La Cunya Vella» los aficionats posaren en escena las sarsuelas *El cosechero de Arganda* y *Animo, valor y... miedo* y la renombrada comedia *Los postres de la cena*. Dech fer constar que 'l jove aficionat Sr. Ramón Ferrer va donar probas de que

havia estudiat ab carinyo 'l paper de Próspero en la sarsuela *Animo* etc. y 'l senyor Montagut lo de *Chorlito*.

El Cosechero y *Los postres*, van deixar que desitjar, puig tinch de fer constar que 'l Sr. Puig en *El Cosechero*, va representarnos un valent caputxo per no haver estudiat lo seu paper. Gracias á la Srta. Vila y á Montagut que 'ns van treurer lo mal sabor ab lo duo de tiple y tenor, que mereixeren alguns aplausos.

Sé de bona tinta que s'está preparant *La Gallina ciega*, *Término medio* y *Las Campanadas*, com també sé que 'l próxim diumenge s'estrenará una nova decoració: ab aixó dech aplicar aquel adagi castellá que diu: «Nunca es tarde cuando llega». — UN CUYNER.

REUNIONS PARTICULARS

OLIMPO.—A benefici de 'l jove aficionat Sr. González, va posarse en escena dissapte á la nit, la bonica producció *Lo joch dels disbarats*, obtinguenthi aplausos las Sras. Puchol (R. y D.) y 'ls Srs. Parera, Roca, González, Martí, Amores, Campaná, y germans Canut, distingints'hi en particular la senyora Lola Puchol, encarregada de 'l paper de *Nasia* y 'l Sr. Canut á qui estava confiat lo de *Adroguer*.

¿Ho veu, home? Quart convé també sabem darli 'l merit que li correspon; per lo tant, practiquis' en la comedia, y cregui, arribará lluny.

Posá fi á la funció, l' Sr. Gelabert, que entretingué agradablement al públich, exhibint un escullit número de quadros dissolvents, que 's vegeren aplaudits.

En dit teatro, diumenje últim la societat *La Bruja* doná sa acostumada funció, ab lo drama *L' Agulla*. La execució va ser excelent. No semblaba sino que 'ls joves de *La Bruja*, volian recuperar lo perdut en la funció passada, puig que tots rivalisaren en lo desempenyo de dita obra.

Anant per parts, la simpática Srta. Panadés, en la *Rosó*, estigué acertada, igual que la estudiosa senyora Puchol, que representá una *Ventura* com pocas n' hem vist.

Los Srs. Vidal, Parera, Martí, Parés, Dey y Aris, feren un conjunt excelent.

Rebi la direcció escénica d' aquet popular centre, nostra més coral enhorabona.

BALDOMERO FF.—Aixís s'anomena una societat que va comensar diumenje á la tarde en Santa Catarina.

Fent constar que s'inaugurá ab un plé á vessar, abundanthi 'l *sewo bello*, tem cás omís de las obras que 's posaren en escena; puig corren malas llingas dient que van ferho tan malament com van sapiguer.

Esperem altra ocasió
pèra jutgarlos milló.

MARINA.—Diumenje á 'l vespre se representaren *Lo noy de las camas tortas* y *Un musich de regiment*, obteninthi aplausos la Srta. Antonieta y 'ls Srs. Domínguez, Marimón, Ros, Costafreda y Dalmaré.—R. OJEDA.

CLARÍS.—Las comedias *Me conviene esta mujer* y *Nicolás* van ser mólt de 'l agrado de la concurrencia que va riurer fins per las bntxacas. Las senyoretas Ugas y Amigó, y 'ls Srs. Mallorquí y Massóns estigueren bastant acertats en sos respectius papers. Acabada la funció teatral, hi hagué l'imprescindible ball de societat, y com qu'és tanta la vocació que

los *Clarísos* tenen á Terpsicore, pe 'l día 9 de 'l próxim mes han anunciat un ball extraordinari ab orquesta.—M.

CIRCOL DE PROPIETARIS. (Gracia).—Sembla que aquesta societat las dóna per fer sarsuelas. En la última funció, s'hi posaren en escena, *Receta infalible*, *Un pretexto* y *¿Quién fuera libre!* distingints'hi la Srta. Josepha Sánchez que canta ab molt gust y afinació, revestint sos tipos ab tal *wich*, que 's la agradable aixís que surt en escena.

També siguié sumament aplaudit lo senyor Balmanya.

Ajudaren á la bona interpretació la Sra. Gómez, Srta. Caparó, y 'ls Srs. Montaner, Badía y Fuentes.

Ditas sarsuelas varen ser concertadas per l'intel·ligent pianista Sr. Vives.

ESQUERRA DE 'L ENSANXE.—Dedicada á aquesta societat y á la «Lope de Vega» se doná 'l dissapte nna funció á benefici de 'l Sr. Pascual, posantse en escena ab regular acert *Las Joyas de la Roser*, per la Srta. Migel y 'ls Srs. Solá, Sanz, Mercader, Roig, Puerto y Pascual. Lo Sr. Sánchez posá de manifest los dots que 'l recmanan, en lo monolech *La noche antes*. Acabá la funció ab la pessa *Celos d'un rey*, discretament interpretada.—A. R.

LA SARDANA. (S. Gervasi).—Lo diumenje, baix la direcció de 'l Sr. Tomosa se posá en escena *El gran Galeoto*, que tingué un acertadíssim desempenyo, que 'l leren las Srtas. Casao y Galindo y Sr. Tomosa, Rodés, Olivé y Grau.

Lo Sr. Tomosa va donar probas de ésser un verdader actor, principalment en lo tercer acte; per lo tant rebi nostre aplauso.

Sr. Tomosa, li indiquém que no s'olvidi de 'l repertori catalá.—TORRENS.

VIRIATO.—En la funció que uns quants aficionats van donar dissapte, va pendre'hi part la senyora Muntal, que com los senyors Estanislao Serrat, Farré y algún altre, 's distingiren en lo drama *L' agulla* per mes que resultá bastant *despuntada*.

En la representació de la pessa *Aucells de jardí* que per part de 'ls homes deixá que desitjar, era tant lo que l'apuntador aixecaba la veu, que la concurrencia ja reya quant aquest pronunciaba 'ls xistes y sens esperar que 'ls digués *l'actor*.

En la tarde de 'l diumenje s'organisé un concert vocal é instrumental baix la direcció de 'l pianista de la casa D. Enrich Brase, que va resultar mólt lluhit; alternant ab las pessas de cant un quinteto que va veure's mólt aplaudit, com també los demés números de 'l programa.

En obsequi á la concurrencia y a fi de donar més varietat á la festa, van sortejar-se varios objectes.

ROGER DE FLOR.—Regularment concorreguda estigué la vetllada que 's doná en honor á Zorrilla.

Formaban la primera part varias pessas de concert y lectura de poesias degudas a 'l immortal Zorrilla.

En la segona part se llegiren composicions poéticas dedicadas á sa memoria, escritas pe 'ls senyors Millá, Barbany, Burgas, Llenas, Alonso, Asmarats, Bonet y Carrera, que foren mólt aplaudits, especialment la de aquest últim que declamá ell mateix.

En la tarde de 'l diumenje continuá la festa ab la representació de la 2ª part de 'l drama *D. Juan Tenorio*, repetintse la cerimonia de la coronació de 'l busto de 'l poeta.

LA JUVENTUT. — Las sarsuelas lleugeras están de moda en aquesta reunió.

Lo diumenje passat varen representarhi *Niña Panchi y Tío... yo no he sido*, en las que 's distingí la Srta. Romeu y 'l Sr. Balmaña que lent lo *Camilo* de la segona, recorda á un popular actor que en aquest paper va guanyarshi la primera *palmada*. — A.

CASSINO ARTESÁ. (Gracia). — Fa poch tingué lloch 'l benefici de la simpática Srta. María Casao.

No s' havia vist may en aquet local un *lleno* tan grandíós: á dos quarts de nou no quedaba ni un assiento per ocupar.

Se posá en escena las sarsuelas *Las tentaciones de S. Antonio*, *Un Gatito de Madrid* y *El Monaguillo*.

Las Srtas. Casao, Boxedós, Vallés y Emví, Sra. Rodés y Srs. Ferrán, Soler, Albea, Vives y Galindo, obtingueren aplausos. Pocas vegadas hem vist que en Societats hi hagués un protagonista com la Srta. Casao que estigué molt bé.

Va tenir divuyt regals, alguns de valor. Nos alegrem de l' éxit de 'l benefici.

Siga l' enhorabona. — C. T.

LA CATALANA. — Diumenje á la tarde. Una pessa y prou: *La casa de campo*.

— Y ¿qui va ferla? — dirán.

Segons váreig sentir á dir,
la Bolea, Toll, Marí,
siguent aplaudits bastant:
dispensin si ho dich així.

Una infelís.

La vaig véuer un jorn encisadora
pe 'l carrer passejar:
lo jovent afanyós ¡com la següa
inexpert se'ns parar!
Sa mirada atractiva dominaba
'l més indierent,
de tal modo, que 's prendaba d' ella
tan sols un moment,
Varen passar dos anys; ningú sabia
lo paradero cruel,
d' aquella pobre dona; molts se creyan
que havia anat a 'l cel,
quant avuy en un lit agonizanta
á dintre l' Hospital
he sentit com un metje ha dit mirantla:
— ¡No té cura son mal!

J. T. y R.

SALÓ DE DESCANS

Hem rebut la revista literaria *Centro cómico-lírico*, corresponent a'l 4 de l' actual, y la revista regionalista *El Crit Escolar*, que 's publica á Vilafranca.

També hem llejit ab gust lo saynete *La primera á Barcelona*, de D. Abelardo Coma, á qui agraphim la galañteria d' enviarnos un exemplar dedicat á la Redacció.

— Lo distingit escriptor D. M. Marinell-lo (A. Llimoner) ha entrat á formar part de la redacció d' una publicació castellana, y aquesta nova ocupació 'l priva de continuar en la de nostre setmanari. A la par que 'l felicitem, sentim veure'ns privats de 'ls treballs de tan bon company.

— A benefici de 'l director de la companyia de 'l Foment Protector (de Gracia) D. Joseph M. Vila, se donará en dit teatro demá diumenje, una representació de 'l drama *D. Alvaro ó La fuerza del sino*, acabant ab ball de societat.

— Nos ha favoregut ab lo cambi lo *Boletín oficial de la Cámara de Comercio de Palamós*, enviantnos de pás la Memoria llejida en la darrera Assamblea General.

— Desitjosos de compláurer á nostres favoreixedors, comensarem en lo pròxim número á publicar la comedia *Gobernador*, 4, bis, de l' aplaudit autor D. Joseph María Pous.

— Próximament s' inaugurarà en nostra ciutat un nou teatro, que ja s' está arreglant en lo local ahont va construirse 'l *Circo Español Modelo* a'l extrem de 'l carrer Nou de la Rambla.

Segons noticias, hi treballará una completa companyia de declamació dirigida pe 'l primer galán don Enrich Borrás, figurant en son quadro artístich las Sras. Llorente y Pallardó, los Srs. Rodó, Fages, Bozzo y altres actors ventatjosament coneguts.

— Ha mort en Reus lo jove y aventatjat poeta don Salvador Fábregas Casanovas de qui són algunas celebradas composicions catalanas que deixaban véuer en dit malhaurat escriptor un gran pervindre en lo camp de la moderna literatura regional. ¡D. E. P.!

— Lo darrer número que hem rebut de *La Mancha ilustrada* que 's publica á Valdepeñas, conté 'l retrato de 'l periodista Sr. García Vao y alguns datos biográfichs respecte a 'l mateix escriptor.

— Hem rebut lo número de Febrer de la important publicació *Revista de Gerona*, ab la que gustosos deixem establert lo cambi.

— Lo celebrat poema *Jesús*, dividit en 6 actes y escrit en vers pe 'l reputat poeta D. Frederick Soler, está ja imprés formant un elegant tomo que 's ha posat á la venta.

Sens perjudici de lo que diguérem d' aquest poema quant son ilustre autor va llegir-lo en lo Centre Catalá, 'ns ocuparem de 'l llibre en altre número.

— Dilluns donará son benefici en Romea l' aplaudit actor Sr. Valls: ha escullit *Lo pubill*, *Lo ret de la Sila* y ¡¡Qui... compra maduixas!!

Bon programa.

— En l' Alcázar Espanyol s' ha representat ab bon acert la divertida comedia ¡*Viva 'l divorci!* que ha obtingut un just y bon desempenyo.

Las Sras. Tarés, Agudo, Mayorga y Moliné y 'ls Srs. Millá, Fabrè, Morera, Muñoz, Ferré, Fernández y Sansó, 's van fer dignes de 'ls aplausos de 'l públich.

— Lo teatro Calvo-Vico ha tornat á obrir sas portas ab funcions dramáticas, comensant bastant bé, baix la direcció de 'l primer actor D. Emili Graells.

Santa Isabel, reyna d' Ungria fou l' obra escullida diumenje passat, obteninthi aplausos á mes de 'l Sr. Graells, la Sra. Losada y 'ls principals artistas.

— Per la próxima temporada de 'l Gran teatro de 'l Liceo, té contractats la empresá, entre altres notables cantants, la *soprano* Sra. Colonesse, los tenors Massini y De Marchi y 'l mestre concertador senyor Pomé.

— Está molt millorat de sa malaltia lo intelligent empresari y agent de teatros, nostre amich D. Enrich Vallesi.

REGALO

En la Direcció s' han rebut algunes cartes de persones que compran LO TEATRO CATALÀ d' ensá que surt cada dissapte, demanant las 24 planas de folletí publicadas avans de 'l n.º 115 (25 de Febrer), en qual fetxa van comensar á tenir nostre setmanari.

A fi, donchs, de obsequiar á ditas personas y á las que desde 'l cambi de día de surtida tenen 'l periódich, á tothom que presenti en la Sucursal los números posteriors a' l 115 corresponent a' l 25 de Febrer propassat. quant s' hagi acabat la publicació de 'l tomo de poesías de 'l *Certamen festiu literari* que ara 's dona per folletí, se 'ls regalarán totas las planas de dit volum de 'l Certamen que 'ls faltin pèra tenirlo complert.

A l' efecte 'n farem una tirada especial, ja que los de alguns números s' han agotat.

Aquet regalo 's farà també a' ls nous subscriptors.

CAVILACIONS

XARADA

En lo teatret de un poble
que hi ha prop de Collbató
están ensajant un drama
fet de un de la població.
La dama es de Barcelona,
lo barber fa de traïdor,
l' hereu Tofolet fa' l barba,
lo fuster d'apuntador:
lo petit de cal Ignasi
fa lo paper de galán,
y 'ls demés fan... lo que poden:
(si no ho poden fe' ho desfán).
«La sombra tot» es lo títol
del drama, y l' autor molt be
á tots los actors explica
de' l modo que ho han de fe'.
—Tú, diu á 'l barber, tu sempre
tens d'estar sério, molt fals,
y ab una *tres-quart* que sembli
que tens molta sed... de rals;
tu, Tofolet, qu' ets lo pare
de la senyora... —Es engany.
—Be vamos; *tres-cinch* vegada
que surts tens pòr d'un parany;
com que ets l'amo de' l *segona*
y tens diners... —Vas errat:
no mes porto quinze centims
á sobre gvéus? —¡Qu'ets pesat!
Y tu com á galán jove
vas sempre com un senyó,
perque per' lla a Barcelona
tens propietats. —¡Tant de bol!
¿Que porto barba? —No, home,

figura jove *hu-tres-quart*;
a' l entrar á n'ella 't miras
avants de da 'l Deu vos guard.
Ja ho sabeu ¿eh? A' l ultim acte
al descobrirse' l secret
de la *prima-dos-tres-quarta*.
tothom queda mut y fret.
Si per cas be ho sab u trèurer,
lo públich que ho veurá prou,
vos omplirà á tots d' aplausos...
si es que avans no hus fá un cap nou.

J. STARAMSA.

CONVERSA

—Dónam' deu céntims.
—Si vas á comprar lo que jo 't digui, sí.
—Y ahont tinch d' ana?
—Allá ahont vulguis.
—Bé, ¿y que es lo que tinch de comprar?
—Lo mateix que jo t' he dit.

A. LACASA Y G.

SINONIMIA

La paraula *tot* es *tot*,
deya ahir l' amich Ribot.

J. GUASCH Y G.

Solucions á las cavilacions de 'l número 116

Conversa: ANITA.

Geroglífich: PER PERSAS PERSIA.

Las han endevinat los Srs. Artur, G. Rossell, P. Rovellat, E. Vinyas, B. Rujaca, A. Tubau, Joan Mari, Esperansa Periu, M. Campanyá, Pep Llantia, A. Lasaca, G., A. Ribas, C. Quadrat y Rodó, Bonifaci Tortuga, Simón de 'l Sol, Pal y Trocas, H. Ijota, Berenguer Alsina y Xicot de Gracia, que si envían las de 'l present número, obtindrán per premi un exemplar cada hu de la pessa *Diners ó la vida*.

CORRESPONDENCIA

Ll. Viola: en son dia.—P. Rovellat: no li assegurem.
—Espanta Bóllits: las *Espurna* no creman. Ja teniam altra carta á la impremta.—C. Torrens: no interessa a' l lector lo seu vers.—F. Abad: escribim; gracias.—C. Barrera: anirá surtint, pero no tot.—Q. G. (Vilanova): envío las 4 planas.—J. G. (Reus): procurarem compláurel.—C. M. F. (Vilafranca): s' habrá perdut la poesia. Si la torna á enviar, direm si pot anar ó no. La de' l sen company, s' entén.—Joseph Vila: quedarà servit.—Jaume Gelabert: vosté ja ho está.—C. T.: ja era compost.—P. Rovellós: ja las tenim, pero d'ixi que covin, qu' així algunas surtirán á llum.—J. B.: alguns versos surtirá un altre dia y també algun *desengany*.—J. Barrets: de mica en mica, que *no se ganó Zamora en una hora*.—Q. G. (Reus): *La tardor* l' hem de guardar pe l' Octubre.

CASAS RECOMANADAS

Botiga de calsat de **Francisco Grau**, Plassa de Santa Ana, 23.
Sastreria de teatros de **Joan Baret**, Sadurn 14, 1r.
Perruqueria de **Salvat**, Ronda S. Antoni, 22.
Taller de atrés de **E. Vidal**, Ronda S. Pau, 48.
Magatzem de pells de **J. Pous y C.**, Princesa, 13.
Arxiu de teatros (vers y música) de **A. Guix**, carrer de Tallers, 27, 2.n
Taller de fotografats de **J. Gil**, Universitat, 64.
Rosendo de Messeguer, dentista de la Real Casa, Rambla de Canaletas, 5, 1.r
Papeleria Parisien, Archs, 3.

La Emperatriz, fábrica de cotillas, carrer de Escudillers Blancs, 3.
Máquinas de fer mitja de **Narcís Doménech**, carrer de la Gran-via, 211.
Casa **Falco**, hules, articles de goma, plumeros, etc., carrer de 'l Call, 2.
Xocolateria **Mallorquina del Centro**, Rambla 3.
Venda de pa, Pelayo, 9.
La Imperial, magatzem de mobles. Nou de la Rambla, 25.

Impremta de Pujol y C.ª - Tallers, 45.—Barcelona

Construcció de Teatros

SERVEY COMPLERT Y BÓ
per' guardaropias
Pera informes y detalls dirigir-se a'l carrer de
Estruch, 11, fusteria
BARCELONA

PERRUCAS Y POSTISSOS
de tota classe per' TEATROS

GRAN SALÓ
per afeitar, rissar y tallar cabells en la
Perruqueria de VICENS GARÇA
Conde del Asalto, 6, principal
Casa establerta desde 1840

ORQUESTA DE 'LS CATALANS

de la que forma part lo notable con-
certista de violi

senyor **BADIA**
DIRIGIDA PER
D. ROMUALDO ZUBIELLO
Per' ajustos dirigir-se
Sepúlveda, 190 - Barcelona

A CASARSE TOCAN

Per 28 duros

un moviliari, un llit de Viena (matrimoni), somnier,
una calaixera, 12 cadires, una taula de nit, una de
centre, una de menjador y un mirall.

Además hi ha un gran surtit de tota classe de mo-
bles. Llit de Viena y somnier, 26 pessetas, y de ma-
trimoni, 40 pessetas.

Carrer Nou de la Rambla, 25

SANTASUSANA

Máquinas de cusir. — Máquinas de fer mitja,
Aparatos per' péndrer dutxas

PREUS SENS COMPETENCIA

Taller per' adobar tota classe de máquinas. Se ven
á plastos y al comptat.

Carme, 33. — Barcelona

FOTOGRAFIA

DE

A. S. (Xatart)

Carme, 3, (esquina á la Rambla)

GRAN CERTAMEN

DE HOMBRES FEOS

Se anunciará oportunamente

GANARÁN PREMIOS

L' ARXIU

DE

BONNIN GERMANS

s' ha trasladat á 'l Passatge de Madoz, número 5,
3.ª, 2.ª en la casa de 'l Basar de 'ls Andalusos.

Despaig á tatas horas. Economía y puntualitat e
los encárrechs,

Arxiu y copisteria

DE

FRANCESCH PEREZ POL

Roig, 24, Entresuelo

Magatzem de Música, Pianos è Instruments

Joan Ayné

Fernando VII, 53. — Barcelona

LLUNAS ASSOGLADAS PER' MIRALLS

DE

ORTEGA Y BADIA

Depósit de cristalls, baldosas, baldosetas, etc.

TELEFONO NÚM. 1397

Carrer de la CONDESA DE SOBRADIEL, núm. 3
BARCELONA

ACEITE DE BOMBAY

¡Cuántas personas se hallan postradas en el lecho á
causa de un dolor reumático, nervioso ó inflamatorio,
viéndose privadas de hacer el más mínimo movimiento,
sufriendo los más agudos dolores! ¿Qué no darían para
alejarlos radicalmente? Pues aplícaos el *Aceite de Bom-
bay* compuesto de hierbas aromáticas y estád segurissi-
mos que á las tres ó cuatro fricciones, quedareis curados
completamente por agudos, crónicos, continuos inter-
mitentes, superficiales ó profundos que sean.

Salvador Alsina, Pasaje Crédito, 4; Vicente Ferrer y C.^a Princesa 1

Véndese en las principales farmacias de España y Américas

EL GORRO DE FERMIN

Zarzuela de D. JOSÉ MARÍA POUS

Precio, UNA peseta